

A TÉKOZLÓ FIÚ, 1908

Olaj, vászon, 116x156 cm
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 40 000 000 Ft / 155 039 EUR

PROVENIENCIA:

- A Ferenczy-émlékiállítás katalógusa szerint 1922-ben Schuler Gusztáv gyűjteményében volt. 1929-ben és 1934-ben az Ernst-Múzeum aukcióin szerepelt. Genthon István 1963-ban Szabó Frigyes, 1979-ben Hidas György tulajdonaként vette fel a Ferenczy-monográfiát kiegészítő oeuvre-katalógusba (1979-es katalógus szám: 233)

KIÁLLÍTVA:

- M.I.É.N.K. 1908 Nemzeti Szalon, Budapest, katalógus: 13
- Ferenczy Károly és gyermekei. Az Ernst-Múzeum kiállításai. XXXIV. 1918. október (A kiállításon két *Tékozló fiú* kompozíció szerepelt, 72. illetve 109. katalógus szám alatt. A megadott ár alapján elképzelhető, hogy a 72-es azonos a jelen művel.)
- Ferenczy Károly Emlékiállítás. OMKT 1922. január–február, katalógus: 87
- Az Ernst-Múzeum Aukciói L. 1934. 64. tétel

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Az Ernst-Múzeum Aukciói XLIII. 1929. 154. tétel, 22. tábla
- Az Ernst-Múzeum Aukciói L. 1934. 64. tétel, 10. tábla
- A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből I. 1853–1919. Mű-Terem Galéria, Budapest, 2004. 174–175. oldal

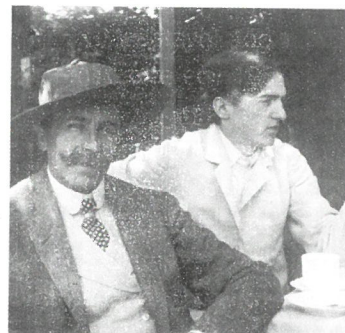
REPRODUKÁLVA:

- Genthon István: Ferenczy Károly. KAK, Budapest, 1963. 106. oldal; Corvina Kiadó, Budapest 1979, 99. kép.

Különös, hogy Ferenczy Károly egyik leg-szebb bibliai témájú munkája, *A tékozló fiú* nem keltette fel igazán egyetlen méltatója figyelmét sem. Ennek okát talán abban kereshetjük, hogy az éppen száz évvel ezelőtt keletkezett kép mindössze négyszer szerepelt nyilvános kiállításon, ebből egyszer a Ferenczy Károly emlékiállításán, 1922-ben, két alkalommal az Ernst Múzeum aukciós kiállításain, 1929-ben, illetve 1934-ben, majd hatvan év szünet után 2004-ben a Mű-Terem Galériában rendezett *A magyar festészet rejtőzködő csodái* című tárlaton. Úgy tűnik, mintha Petrovics Elek vagy Genthon István is csak Ferenczy Valér leírásából, illetve fekete-fehér reprodukcióról ismerte volna a képet, így nem érinthette meg őket az a páratlan szingizmagosság amellyel ezen a munkáján – talán a fiatal neős festők, a „magyar Vadak” kihívására is reagálva – Ferenczy megjelenítette a Lukács evangéliumában olvasható gyönyörű példabeszédet. A parabola, amelyet Jézus mondott el tanítványainak, a határtalan atyai szeretetről

szól, az atyáról, aki nem tesz különbséget gyermekei között azok érdemei szerint, hanem ugyanazzal a feltétel nélküli szeretettel hívja és öleli magához mindkettőt, a léhát, aki kikérte majd elpazarolta vagyონ-részét, és nincstelenül, megszégyenülve tér vissza az apai házhoz, és a szorgalmast, aki mindenben követte apja tanácsait, de lelke mélyén elidegenedve szinte távolabb került atyjától, mint az öccse. Az európai festészetben számtalan változatban megfestett példázat legszebb megjelenítése Rembrandt nevéhez fűződik. Halála előtt egy évvel, 1668-ban, két feleség és négy gyermek elvesztése után megrendítő gyöngédséggel ábrázolta a megtért fiát keblére ölelő apa és az őket még kívülállóként figyelő idősebb testvér történetét.

Ferenczy Károlyt egész életében foglalkoztatta a tékozló fiú parabolája. Első változatát 1892-ben festette, Szentendrén, azt a pillanatot választva, amikor a lerongyolódott, megtört kisebbik fiú atyja kapujához ér és a távolban felsejlik az apa feléje siető alakja. 1908-ban, amikor pályája csúcspontján

FERENCZY Károly és FERENCZY Béni, 1910 körül

REMBRANDT Harmenszoon van Rijn:
A tékozló fiú hazatérése, 1666–1669 körül,
Ermítáz, Szentpétervár (részlet)

újra elővette a témát, sokkal inkább a szeretetre való vágyakozás érzelmi feszültséggel teli képét alkotta meg, mint a megbékélés nyugalmát. Hiába áll a fehér asztalon a szeretet gyümölcseivel teli tál, a résztvevők figyelmé másra irányul. A megtért fiú saját végtelen nyomorúságának szegyenébe merül, nem látja, nem tudja fogadni apja egyszerre odaadó és fájdalmas szeretetét. Az idősebbik pedig a távolba tekint, idegen, nincs köze a szeme előtt lejátszódó találkozáshoz. Ferenczy egyszerre négy, egymástól alig eltérő változatban festette meg a nagybányai kert diófája alá beállított jelenetet, elsősorban a színek intenzitására és szimbolikájára alapozva a példázat értelmezését. Ez magyarázza, hogy két változaton fehér, két változaton kék tunikát festett a kitárt karral fia felé mozduló apára. A négyből ezt az egyet fejezte be, a további háromból egy kétalakos változat lappang, egy a pécsi Jannus Pannonius Múzeumban, egy pedig a Petró-gyűjtemény darabjaként miskolci múzeum gyűjteményében található.

Boros Judit